A. D. 1904.

CURRENDA X.

PRO MEMORIA.

a) Doszło do Naszej wiadomości, że niektórzy z kapłanów samowolnie zmieniają podręcznik szkolny przepisany do nauczania religii w szkołach ludowych, przypominamy tedy Nasze rozporządzenie umieszczone w Kurendzie IV. z r. 1902, że obowiązkowym podręcznikiem jest od roku szkolnego 1903/4 we wszystkich szkołach Naszej Dyecezyi katechizm tzw. salcburski.

Katechizm zaś X. Likowskiego otrzymał aprobatę Konsystorza tylko do użytku prywatnego tzn. pozaszkolnego. Nadzorcy nauki religii zechcą czuwać nad wykonaniem niniejszego przypomnienia.

b) Na skutek odezwy jednej z Rad szk. okręg. widzi się Ordynaryat Biskupi zniewolonym do zwrócenia uwagi Przewielebnym Księżom Inspektorom do nauki religii, aby przed hospitacyą szkół, zwłaszcza więcej klasowych albo już naprzód pisemnie albo tuż przed samą hospitacyą ustnie zawiadomili Kierowników onych szkół o swym zamiarze.

DEKRET
„PERPENSIS TEMPORUM ADIUNCTIS“
św. Kongregacyi Kardynałów dla spraw i uchwał Biskupów i Zakonników

o ślubach prostych, które zakonnice przed ślubami uroczystymi składać mają.

wydany w Rzymie pod dniem 3. maja 1902 r., a ogłoszony już w języku łacińskim w Kur. XIII z r. 1902 podajemy w dosłownem tłumaczeniu do wiadomości klasztorów żeńskich i zastosowania się.

Po rozważeniu okoliczności obecnych czasów, mając wzgląd na szczególne wypadki, które Stolicy św. nie rzadko bywają przedkładane, tudzież ze względu na żądania biskupów, uznała św. Kongregacya kardynałów świętego rzymskiego Kościoła, przełożona nad sprawami i uchwałami biskupów i zakonników, że nie należy dłużej zwlekać z rozwiązaniem kwestyi już dawno przedłożonej, a mianowicie, czy i w jaki sposób należałoby przepisać, aby w klasztorach zakonnic, w których składane bywają śluby uroczyste, były składane przed ślubami uroczystymi śluby proste *(vota simplicia)* na pewien czas trwać mające. Po dokładnem zatem tej rzeczy rozważeniu i omówieniu, na pełnem posiedzeniu, odbytem w pałacu Watykańskim dnia 14. marca 1902, wy-

żej wzmiankowani świętego rzymskiego Kościoła kardynałowie uchwalili, że należy prosić Ojca św. z bożej Opatrzności Leona XIII., aby do zakonnic o ślubach uroczystych raczył w stosowny sposób zastosować to, co zbawiennie postanowił błog. pamięci Pius IX. dla zgromadzeń zakonnych męskich encykliką św. Kongregacyi dla stanu zakonnego, rozpoczynającą się: *Neminem latet*, wydaną dnia 19. marca 1857 r. i przez pismo pod pieczęcią Rybaka, rozpoczynające się: *Ad universalis Ecclesiae regimen*, wydane dnia 7. lutego 1862 r. z następującemi odnośnemi orzeczeniami.

W następstwie tego Świątobliwość na audyencyi, odbytej w dniu 3. maja 1902 r. przez niżej podpisanego kardynała, prefekta wyżej wyrażonej św. kongregacyi, wysłuchawszy sprawozdania w tej sprawie, orzeczenie wyżej wspomnianych kardynałów zatwierdził i polecił, że przepisy zawarte w niniejszym dekrecie św. kongregacyi, które niżej się podaje, mają być na zawsze bez naruszenia przestrzegane:

I. We wszystkich i poszczególnych zakonach żeńskich, w każdym zakonie lub instytucyi, gdzie składane bywają śluby uroczyste (*vota solemnia*) po skończonej próbie i nowicyacie w myśl przepisu św. Soboru Trydenckiego konstytucyj Apostolskich i ustaw zakonu albo instytucyi, zatwierdzonych przez Stolicę św. — niechaj nowicyuszki śluby proste składają (*novitiae vota simplicia emittant*) ukończywszy 16 rok życia, przez tenże Sobór Trydencki oznaczony, albo i więcej, jeśli przypadkiem żądają tego ustawy własnego zakonu, przez Stolicę św. zatwierdzone.

II. Te zakonnice (dekret nazywa je *professae*) po skończonem trzechleciu, poczynając rachubę od dnia, w którym proste śluby złożyły, niechaj będą —jeżeli zostaną uznane za godne — przypuszczone do profesyi ślubów uroczystych i nikt nie ma władzy udzielania w tej mierze dyspenzy tak dalece, że jeżeliby która zakonnica przed zupełnem upłynięciem trzechlecia, z jakiejkolwiek przyczyny przypuszczona była do profesyi uroczystej, profesya ta byłaby z tego powodu nieważna i bez żadnego skutku.

III. Pozostają jednak w swej mocy dawniejsze, już przez Stolicę św. niektórym zgromadzeniom udzielone zezwolenia i na ich podstawie w niektórych instytucyach śluby proste na dłuższy czas mogą być składane.

IV. Prócz tego, dla słusznych i rozumnych przyczyn, które Przełożona klasztoru albo mistrzyni nowicyatu na piśmie poda sumiennie, biskup w zakonach swej władzy podległych i Jenerał albo Prowincyał w klasztorach, które są wyjęte, może pozwolić w poszczególnych wypadkach, ażeby profesya ślubów uroczystych została odłożoną — ale nie poza wiek 25 lat skończonych.

V. W ten sposób złożone śluby proste są wieczne dla tej, która je składa (*perpetua sunt ex parte voventis*), a dyspenzę w tej mierze zastrzega się Ojcu św.

VI. Zakonnice po złożeniu tych trzech ślubów prostych mają udział i cieszą się tymi odpustami, przywilejami i łaskami duchownemi, w jakich mają udział zakonnice ślubów uroczystych w swoim własnym klasztorze; na wypadek śmierci mają prawo do tych samych suffragiów.

VII. Też zakonnice trzech ślubów prostych obowiązane są tak samo do zachowania reguł i ustaw, jak zakonnice uroczystych ślubów; obowiązane są one także odmawiać pacierze w chórze (*choro interesse*), jeżeli jednak dla legalnej przeszkody nie mogą być obecne w chórze, to nie są obowiązane do prywatnego odmawiania pacierzy.

VIII. Czas ustawami każdego zakonu albo instytucyi określony do otrzymania głosu czynnego i biernego (*tempus ad vocem activam et passivam assequendum*) liczyć należy od dnia złożenia ślubów prostych. Wszelako zakonnice ślubów nie mogą nigdy dawać głosu, nawet nie mogą być obecne na kapitule, na której i o ile toczy się sprawa o przypuszczenie do profesyi uroczystej; jednak też zakonnice ślubów prostych przeznaczone być mogą do spełniania niższych obowiązków klasztoru (*ad minora oficia*), nie mogą zaś być wybrane nu urząd przełożonej, wikaryi, mistrzyni nowicyatu, assystentki albo doradczyni i ekonomki.

IX. Pierwszeństwo z prawa, jako starsze, mają te, które pierwej śluby proste złożyły; wszelako te, którym uroczystą profesyę, wedle tego, co się wyżej powiedziało odłożono poza trzechlecie, ustąpić muszą pierwszeństwa mlodszym profeskom uroczystych ślubów, odzyskują jednak swe prawa, nabyte na podstawie swych pierwszych ślubów, skoro one same śluby uroczyste złożą.

X. Posag, w każdym klasztorze ustanowiony, oddany ma być klasztorowi przed złożeniem slubów prostych.

XI. Zakonnice prostych ślubów zatrzymują zasadniczo prawo własności (*dominium radicale*) swego majątku i nie mogą nim stanowczo (*definitive*) rozporządzić pierwej, jak w przeciągu dwóch miesięcy przed złożeniem uroczystych ślubów, stosownie do normy, wydanej przez św. Sobór Trydencki, Sess. XXV. De Regul. et Monial. cap. XVI. Zarządzanie jednak (*administratio*) tym majątkiem jest im całkiem zabronione, taksamo szafunek i używanie jakichkolwiek dochodów. I dlatego zarząd majątkiem, używanie jego i dochody zdać powinny przed złożeniem ślubów prostych, przez czas zostawania w tychże ślubach tym, którym zechcą, albo także swojemu zakonowi lub klasztorowi, o ile nie ma z tej strony żadnej przeszkody, a one z całą swą wolnością za stósowne to uznają. Jeżeli podczas trwania ślubów prostych otrzyma prawnym sposobem jaki majątek, to wprawdzie nabywa doń zasadniczego prawa własności (*dominium radicale*), ale administracyę, używanie i dochód powierzyć ma jak najprędzej w ten sposób, jak powiedziano wyżej, z zachowaniem sobie prawa nie zrzekania się pierwej zasadniczego prawa własności, jak w ciągu dwóch miesięcy przed profesyą uroczystą.

XII. Na wypadek, gdyby należało wydalić z klasztoru rzeczone zakonnice ślubów prostych, należy w każdym poszczególnym wypadku udać się do św. Stolicy przedłożywszy dokładnie ważne przyczyny (*graves causas*), które dymissyę wskazaną albo konieczną (*suadere seu exigere videantur*) czynić się zdają.

XIII. Zakonnicy ślubów prostych, która albo za dyspenzą, uzyskaną od św. Stolicy Apostolskiej, albo wskutek dekretu wydalenia (dymissyi)—jak wyżej powiedziano—klasztor opuszcza, należy zwrócić cały jej posag co do istoty samej, ale nie co do dochodów (*quoad sortem*, *exclusis fructibus*).

Przeto ta św. Kongregacya, na mocy wyraźnego Apostolskiego upoważnienia, dekretem niniejszym ściśle nakazuje, aby wszystko, cokolwiek wyżej przepisane, uznane i potwierdzone zostało, wszyscy ci, do których to się odnosi, pod posłuszeństwem (*ex obedientiae praecepto*) zachowali i wykonali, bez względu na wszelkie przeciwne zwyczaje lub przepisy, chociażby one na szczegółową i osobliwą zasługiwały wzmian-

kę, a które Jego Świątobliwość celem osiągnięcia z powyższego dekretu płynących skutków, w szczególny i zupełny sposób za usunięte uznaje.

Dan w Rzymie dnia 3. maja 1902.

Fr. H. M. kardynał Gotti, Prefekt
Ph. Giustini, Sekretarz.

W związku z powyższym *dekretem* podajemy tu decyzyę św. Kongregacyi Kardynałów dla spraw i uchwał Biskupów i Zakonników, wydaną pod dniem 15. stycznia 1903 wskutek przedłożonych *jej wątpliwości, odnoszących się do składania drugich ślubów uroczystych przez zakonnice.*

Dubia circa secundam emissionem votorum solemnium a Monialibus.

Beatissime Pater.

S. Congregationis EE. et RR. decreto *Perpensis temporum adiunctis*, dato 3 Maji 1002, praescriptum est, ut in sanctimonialium monasteriis, in quibus emittuntur vota solemnia, his praemittantur a novitiis simplicia quoque vota; porro eiusdem S. Congregationis responso dato in una *Bononiensi* die 28 Iulii 1902 resolvitur: Ritum seu caeremoniale, in unoquoque Monasterio receptum, adhibendum esse in emittenda prima professione, pro qua consuetae formulae suppressis, si adsint, verbis solemnitatem (votorum) exprimentibus, adiiciatur novitiam nuncupare vota simplicia, iuxta Decretum a S. Congr. EE. et RR. die 3 Maii 1902 editum, professionem autem secundam emitti posse privatim in choro seu oratorio interiore coram communitate in manus Superiorissae, praevia approbatione Ordinarii seu Praelati Regularis quoad Monasteria exempta. Sancitis igitur: in prima simplicium votorum professione ritum receptum suppressis solum verbis solemnitatem votorum exprimentibus esse adhibendum, atque secundam solemnium votorum professionem posse emitti privatim, haec dubitatio mihi movetur:

1. Sitne Ordinarii vel, quoad Monasteria exempta, Praelati Regularis, audito Superiorissae voto, decernere, ut secunda quoque professio publice fiat coram Ordinario vel Ordinarii commissario?

2. Quod caeremoniale sit adhibendum in secunda professione, si privatim coram Superiorissa fit, quodque adhibendum, si publice fit coram Ordinario eiusve commissario?

3. Utrum et quo modo in casu posteriori manendum in actionibus symbolicis: benedictione ac traditione veli, annuli, coronae, quae hucusque in ritu solemnis professionis adhibebantur, et ad mentem decreti *Perpensis temporum adiunctis*, postbac iam in prima votorum simplicium professione in usu erunt.

Quas dubitationes resolvendas humillime propono ad pedes Sanctitatis Vestrae.

Humillus devimus servus filius
Leo Card. de Skrbensky, Archiep. Pragen.

Sacra Congregatio E morum ac R morum S. R. E. Cardinalium, negotiis et consultationibus Episcoporum et Regularium praeposita, propositis dubiis respondendum censuit, prout respondet:

Ad I. Affirmative, dummodo Superiorissa et Communitas postulent, ut professio, de qua agitur, publice fiat.

Ad II. In utroque casu secundae professionis requiritur tantummodo, ut Professa proferat formulam professionis adhibitis verbis solemnitatem votorum exprimentibus.

Ad III. Provisium in 2.

Romae, die 15. Januarii 1903. **D. Card. Ferrata**, Praef.

Z powyższej decyzyi św. Kongregacyi wynika:

1. Że przy pierwszej profesyi, t. j. przy ślubach prostych trzymać się należy ceremoniału, przyjętego w każdym klasztorze przy składaniu ślubów uroczystych, lecz we formule ślubów opuścić należy słowa—jeśliby były—wyrażające uroczystość ślubów, a natomiast dodać należy słowa, że nowicyuszka ta składa śluby proste w myśl dekretu św. Kongregacyi dla spraw biskupów i zakonników z dnia 3 maja 1902;

2. Że drugą profesyę, t. j. śluby uroczyste, można składać prywatnie w chórze zakonnym do rąk Przełożonej w obecności zgromadzenia zakonnego po otrzymaniu zezwolenia Biskupa albo Przełożonego zakonnego, w klasztorach jego władzy poddanych. Jeśliby zaś Przełożona i Zgromadzenie żądały, aby ta także druga profesya odbyła się publicznie wobec Biskupa lub wobec biskupiego komisarza, Biskup, a względnie Przełożony zakonny mogą się na to zgodzić;

3. Że odnośnie do ceremoniału przy drugiej profesyi, t. j. przy ślubach uroczystych, czy to te śluby składane są publicznie do rąk Biskupa lub biskupiego komisarza, czy też prywatnie do rąk Przełożonej, jest wymaganem tylko to, aby profeska wymówiła taką formułę tejże professyi, w której są zawarte słowa, wyrażające uroczystość tychże ślubów.

DECRETUM.

Feria VI. die 3. Iunii 1904.

Sacra Congregatio Eminentissimorum ac Reverendissimorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a **Sanctissimo Domino Nostro Pio Papa X.** Sanctaque Sede Apostolica Indici librorum pravae doctrinae, eorumdemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in Palatio Apostolico Vaticano die 3. Junii 1904, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

Ciro Alvi: „S. Francesco d'Assisi". Romanzo. Milano-Palermo-Napoli 1903.

Albert Houtin: „L'Américanisme". Paris 1904.

Anton Vogrinec: „Nostra maxima culpa!" Die bedrängte Lage der katolischen Kirche, deren Ursachen und Vorschläge zur Besserung". Wien und Leipzig 1904.

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis.

Carolus Denis et Michaël Georgel Decreto S. Congregationis, edito die 4. Decembris 1903, quo eorum quidam libri notati et in Indicem librorum prohibitorum inserti sunt, laudabiliter se subiecerunt.

Quibus **Sanctissimo Domino Nostro Pio Papae X.** per me infrascriptum Secretarium relatis, **Sanctitas Sua** Decretum probavit, et promulgari praecepit. In quorum fidem etc.

Datum Romae die 3. Iunii 1904.

Andreas Card. Steinhuber, Praefectus

Loco Sigilli. **Fr. Thomas Esser**, Ord. Prard. a Secretis.

Die 6. Iunii 1904 ego infrascriptus Mag. Cursorum testor supradictum Decretum affixum et publicatum fuisse in Urbe

Henricus Benaglia, Mag. Curs.

POLECENIE.

Oprócz tych, dla których dawniej odzywaliśmy z prośbą o litość i o zebranie składek celem ulżenia ich nędzy, przychodzą mieszkańcy wsi Zbłudza w parafii kamienickiej. Stracili oni na dniu 6. sierpnia r. b. całe mienie wskutek gwałtownego pożaru, tak, iż ledwie z życiem pouciekali. Dla niesienia im pomocy zawiązał się komitet pod przewodnictwem ks. Ignacego Górskiego proboszcza w Kamienicy, do którego uzbierane składki choćby najdrobniejsze zechcą Urzędy parafialne odesłać.

Wykaz misyj i rekolekcyj ludowych

odprawionych w pierwszej połowie r. 1904.

1. **Ciężkowice**. Misya pod kierownictwem OO. Redemptorystów od 23. stycznia do 2. lutego. Do spowiedzi i kom. św. przystąpiło około 2600 osób, do różańca zapisało się 400, do szkaplerza 1500.

2. **Biesiadki.** Misya, którą dawali OO. Redemptoryści od 20. do 24. lutego. Do św. Sakramentów przystąpiło 1350 uczestników.

3. **Gwoździec**. Misya OO. Redemptorystów od 6. do 11. lutego, podczas której do spowiedzi i komunii św. przystąpiło blizko 700 osób.

4. **Olesno**. Rekolekcye dane przez OO. Jezuitów od 14. do 28. lutego. Do św. Sakramentów przystąpiło około 4000 rekolektantów, do pobożnych bractw do 2000.

5. **Chełm.** Renowacya OO. Redemptorystów od 23. do 29. stycznia. Do spowiedzi i komunii św. udało się około 2900 uczestników; zaprowadzono także Bractwo M. B. nieustającej pomocy, do którego wielu się zapisało.

6. **Dobra**. Rekolekcye prowadzone przez XX. Misyonarzy od 20. lutego do 8go marca. Do św. Sakramentów przystąpiło 4220, z których wielu ślubowało i zapisało się do bractw pobożnych.

7. **Czchów**. Rekolekcye pod kierownictwem OO. Jezuitów od 27. lutego do 2. marca. Do spowiedzi i komunii św. udało się blizko 1400 rekolektantów, z których wielu ślubowało i szkaplerz św. przyjęło.

8. **Muszyna.** Renowacya pod kierownictwem OO. Redemptorystów od 15. do 20. marca. Do św. Sakramentów było 1520 osób.

9. **Krynica**. Renowacya przez OO. Redemptorystów od 19. do 23. marca, podczas której do spowiedzi i komunii św. było 424 osób.

10. **Tylicz**. Misya OO. Redemptorystów od 12. do 15. marca, w czasie której przystąpiło do św. Sakramentów 415 parafian.

11. **Kasina**. Renowacya dokonana przez XX. Misyonarzy od 17. do 21. marca, podczas której do spowiedzi i komunii św. przystąpiło 1350 osób, z których 300 ślubowało.

12. **Iwkowa**. Rekolekcye pod kierownictwem OO. Jezuitów od 30. kwietnia do 7. maja. Do św. Sakramentów przystąpiło do 1200, którzy przeważnie ślubowali.

13. **Przydonica**. Rekolekcye dawane przez OO. Jezuitów od 16. do 27. kwietnia podczas których około 1000 rekolektantów przystąpiło do św. Sakramentów.

14. **Chomranice**. Rekolekcye pod kierownictwem OO. Jezuitów od 7. do 21go maja. Do spowiedzi i komunii św. udało się około 2200 wiernych.

15. **Rożnów.** Rekolekcye pod kierownictwem OO. Jezuitów od 21. do 26. maja. Do św. Sakramentów przystąpiło 857 parafian, którzy zarazem ślubowali.

16. **Tarnów.** Rekolekcye w czasie wielkiego postu pod kierownictwem XX. Misyonarzy lub OO. Jezuitów dla różnych warstw ludności miasta i parafii.

17. **Olszówka**. Rekolekcye dawane przez XX. Misyonarzy od 10. do 16. marca. Do św. Sakramentów przystąpiła cała parafia, wielu ślubowało i zapisało się do różańca.

18. **Żegocina**. Rekolekcye pod kierownictwem Braci Mniejszych od 5. do 8go marca. Do spowiedzi i komunii św. udało się do 8000; zaprowadzono również Stacye drogi krzyżowej.

19. **Tropie.** Rekolekcye dawane przez OO. Jezuitów od 28. maja do 4. czerwca Do św. Sakramentów przystąpiło około 900 rekolektantów, z których wielu ślubowało.

20. **Bochnia**. Rekolekcye dawane przez OO. Jezuitów dla inteligencyi od 21. do 24. marca, połączone z zawiązaniem Sodalicyi maryańskiej.

21. **Podole**. Rekolekcye pod kierownictwem OO. Jezuitów od 16. do 28. kwietnia. Do spowiedzi i komunii św. udało się około 1300 rekolektantów.

22. **Lipnica wielka**. Rekolekcye przez OO. Jezuitów od 14. do 22. maja. Do św. Sakramentów przystąpiło blisko 2500 osób, ślubowało 350.

23. **Zassów i Czarna**. Misya pod kierownictwem OO. Redemptorystów od 11go do 24. czerwca. Do św. Sakramentów przystąpiło 6760 rekolektantów.

Z KONSYSTORZA BISKUPIEGO.

W Tarnowie, dnia 15. października 1904.

† LEON
BISKUP.

X. Władysław Chendyński
Kanclerz.

Nakładem Kleru dyecezalnego. Drukiem Józefa Styrny w Tarnowie